СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК L. Ч. 149. Джерзі Сіті, Н. Дж., середа, 15-го липня 1942. No. 149. Jersey City, N. J., Wednesday, July 15, 1942. VOL. L.

ТРИ ЦЕНТИ в злучених державах Америки. ПЯТЬ ЦЕНТІВ за границею злучених держав Америки. Тел. „Свобода": BErgen 4-0237. 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE

ОСТЕРІГАЄ КОНҐРЕС ПЕРЕД ІНФЛЯЦІЄЮ

ВАШИНГТОН. — Сенатор Барклі, провідник більшости в сенаті, остеріг інших сенаторів, що їх спраби обмежити владу Ліона Гендерсона щодо вибору помічників і контролі цін мусить довести до інфляції й спричинити гостру критику конґресу в громадянстві. Мовляв, як сенатори не змінять свого становища, народ набере переконання, що їм ходить більше за „патронат", себто за протеґування своїх прихильників, ніж за піддержання війни на домашньому фронті.

КОНҐРЕС НА МЕРТВІЙ ТОЧЦІ ЩОДО РІЛЬНИЧИХ СПРАВ.

ВАШИНГТОН. — Конференція представників сенату й палати репрезентантів, що має вирішити буджет для департаменту рільництва, станув на мертвій точці до того, що навіть не поладили питань процедури в цих справах. Противники ухвалених видатків того департаменту на суму 680 міліонів долярів і його вороги обмінюються гострими словами, але справи не посувають вперед.

Покищо конференція лише згодилася дозволити урядовій установі, званій „Комодиті Кредит Корпорейшен" продати 125 міліонів бушлів находячоїся в руках уряду пшениці не нижче „рівної ціни" (що тепер виносить $1.34 за бушель).

ДЕРЖАВИ ОСІ ЗАТОПИЛИ 8 КОРАБЛІВ.

ВАШИНГТОН. — За обчисленнями новинкарської агенції „Асошейтид Прес", підводні човни держав Осі, що оперують здовж побереж Атлянтику, затопили знову 8 кораблів Обєднаних Держав. За тими самими обчисленнями, від приступлення Америки до війни в тих водах затоплено разом 369 торговельних кораблів Обєднаних Держав.

ДАЛІ АРЕШТУЮТЬ ПОМІЧНИКІВ НАЦІСТИЧНИХ САБОТАЖНИКІВ.

ВАШИНГТОН. — Аґенти Федерального Бюра Розсліду арештували в Ню Йорку й Шікаґо 14 осіб як безпосередних звязкових 8 націстичних саботажників, висаджених з підводних човнів на американський беріг.

Між арештованими є 8 мужчин і 6 жінок. Є між ними жінка Керлінґа, що був провідником групи саботажників, висаджених у Флориді; Гельмут Лейнер, головний звязковий для саботажників в Злучених Державах; батько й мати Герберта Гавпта, одного з обвинувачених у Вашингтоні.

Уряд підчеркує, що всі ці арештовані люди знали докладно, кому вони помагали, себто що вони приїхали націстичними підводними човнами „з тайною місією" від націстичного уряду в Берліні; вони часто переховували гроші для саботажників, купували їм авта, міняли грубі гроші, тощо. Рівночасно уряд дав до зрозуміння, що він розсліджує дальші звязки саботажників.

Про вашинґтонську розправу уряд подав коротке звідомлення, що раніше й пополудневе засідання військового суду в суботу зійшло на допитах аґентів Федерального Бюра Інвестиґації адвокатами обвинувачених.

ЗАСУДЖЕНО КВЕЙКРА НА 5 ЛІТ ВЯЗНИЦІ ЗА НЕРЕЄСТРАЦІЮ.

ДЕЙТОН (Огайо). — У місцевому федеральному судді засуджено на 5 літ вязниці квейкра Вилиема Ричардса, котрий не зареєструвався до військової служби. Обвинувачений признався до вини, а на своє оправдання подав, що він уважає всяку війну нечесною.

Його брат теж не реєструвався і дістав був ще в попередній розправі рік вязниці.

ВЖЕ ВИСТАВИЛИ ПРОТИРЕЙДОВЕ СХОРОНИЩЕ В НЮ ЙОРКУ.

НЮ ЙОРК. — Коло „Левенберг Говмз", найстаршого в цьому місті проєкту дешевих мешкань, що находиться при Барук Плейс, на „іст-сайді", виставлено схоронище для людей на випадок повітряних рейдів. Має воно коло пів блоку довжини, захоронення з наповнених піском міхів та може примістити 600 осіб. Має тепер припаси поживи на 4 дні. Незадовго почнеться вправи щодо його вживання.

КАМПАНІЯ ЗА ЗБИРАННЯ ВІДПАДКІВ.

ВАШИНГТОН. — Дивізія консервації при раді воєнної продукції зарядила загально краєве збирання відпадків, яке має йти без упину ввесь час аж до кінця війни.

„Відпадки це дуже важна частина достави сирівців для воєнної продукції й всяке зменшення їх достави мусить відбитися некорисно на воєнну продукцію", — каже дивізія в своїй заяві.

Будуть збирати відпадки металів, бляшанки, ґуму, товщі, ганчірки й інші „стратеґічні матеріяли".

Сенатор Лодж у Сенаті про Лібійську Кампанію

ВАШИНГТОН. — Сенатор Лодж з Месечусетс, один з наймолодших сенаторів, оповідав у сенаті про свої спостереження з лібійської кампанії, в котрій він брав чинну участь, поки департамент війни приказав йому вертатися на службу до конґресу.

Лодж запевняв сенат про знаменитий боєвий настрій і лаштунок американських військ, що беруть участь у боях за Єгипет. Він підчеркував передовсім боєву справність американських повзів, званих повзами ґенерала Ґрента; вони мають грубий панцир і гармати, що несуть дальше, ніж німецькі.

Американці зіткнулися з американськими військами під Тобруком 11. і 12. червня. Американські відділи поцілили кілька німецьких повзів і здержали наступ інших.

Сенатор Лодж переконаний, що американська армія може „доконувати історичних подій".

РУЗВЕЛТ ЗАЗНАЧУЄ „ДЕНЬ БАСТИЛІЇ"

НЮ ЙОРК. — Прихильний „вільній Франції" тижневик „Пур ля Віктуар" („За перемогу") містить у святочному числі, виданому зприводу французького державного свята, званого „День Бастилії", привіти від президента Рузвелта; вайкавнта Галифекса, британського амбасадора; Максима Літвінова, російського амбасадора, і інших дипльоматів.

У своїм привіті президент Рузвелт висказує надію, що народ Франції буде незадовго знову покористовуватися благами свободи, рівности й братерства. Галифекс говорить про заслуги „вільних французів" для війни Обєднаних Держав, а Літвінов про спільну боротьбу Обєднаних Держав проти „нової Бастилії", котру Гітлер пробує виставити на цілу Европу.

КАЖЕ, ЩО В КОЛЬОМБІЇ НЕМА БАЗ ДЛЯ ПІДВОДНИХ ЧОВНІВ

ПАНАМА. — Кольомбійський міністер війни, запевняв середньо-американських ґазетярів, що на побережжу південно-американської републики Кольомбії нема баз для націстичних підводних човнів; чутки, які про це появилися в пресі, міністер називав фантазією.

Німецька Армія Котиться Вперед

МОСКВА. — Німецька армія на советськім фронті далі котиться вперед. Це стверджують советські звідомлення. Вони говорять, що німці проломали оборонні позиції Вороніжа і вдерлись на передмістя міста, де відбуваються страшні бої. Тяжкі бої також ведуться в гористих околицях біля Боґочару і Лисичанська. Німці посуваються вперед біля Ржева, на центральнім фронті. Вони зазнають тяжкі втрати. Біля десять тисяч німців згинуло лише в боях біля Ржева. Советська армія відступає в повнім порядку і як це признають самі німецькі кола, годі окружити і винищити більшу скількість советської армії. На лівім березі Дону німці укріпились так, що важко їх в теперішню хвилю звідтам викинути.

ОБСТРІЛ МАТРУГА

КАЇРО. — Британські кораблі підїхали з моря під Матруг, котрий тепер служить Державам Осі як пристань, та вистрілили в нього 700 тяжких гарматніх набоїв, знищивши ними цілковито доки і магазини. Водночас британські літаки бомбардували Тобрук і заподіяли йому тяжкі шкоди. Обі армії на єгипетськім фронті тепер стоять проти себе і не розпочали іще головної розправи. Німці пробували наступом знов відкинути британців з позицій, котрі вони захопили пару днів раніше. Але це їм не вдалось.

КИТАЙЦІ ВІДБИЛИ ОСТРОВ ФУТУ

ЧУНКІНҐ. — Китайські війська повели протинаступ на японців і відбили від них остров Футу, біля великого порту Фукіен. Японці залишивши на полі битви 300 вбитих втекли на пароходах. Японці пробують відіпхнути китайців в глибину Китаю з прибережної околиці Чекіян-Фукіен, яка дає китайцям доступ до Тихого океану. Китайцям помагає сильна американська повітряна фльота, що приділена для тої цілі до китайської армії.

БРИТІЙСЬКІ ПОВІТРЯНІ НАЛЕТИ

ЛОНДОН. — Британські літаки знов виконали декілька налетів на німецькі позиції, зокрема на міста, що знаходяться в окупованій німцями Франції. Вони бомбардували Булльон, Абдевіль і інші порти.

АМЕРИКАНСЬКІ ПОВЗИ ПРОТИ РОМЕЛЯ. — Американські повзи, звані загально "ґенералами Ґрентами", беруть уже участь у боях проти німців і італійців у Лібії й Єгипті. На них відай лежить головний тягар цеї боротьби. Повзи помальовані відповідною калуфляжовою фарбою. Світлину переслано радіом з Каїра.

СОВЄТИ МАЮТЬ ВЕЛИКІ РЕЗЕРВИ

МОСКВА. — Голова відділу пропаганди комуністичної партії Г. Александров, в газеті „Правда" заявив, що теперішні успіхи на советській території німці роблять тому, бо в фронтових лініях мають перевагу в матеріялах і війську. Але, додавав Александров, советська армія має великі резерви, які остаточно вирішать ту війну. Розумний командант не буде кидати в передові лінії всі свої резерви. Він держить великі сили позаду, щоб кинути їх тоді, як рішатись буде остаточна розправа, говорив Александров. Водночас з тим він висказував думку, що Британія і Америка повинні створити один операційний плян і після нього поступати. В першу чергу вони мусять створити на заході другий фронт, говорив він. — Советські кола говорять, що їхні фабрики, розміщені поза Уралом, продукують тепер велику скількість воєнних матеріялів. Ще ніколи перед тим советські фабрики тільки не продукували, кажуть советські кола.

ДЕНЬ БАСТИЛІЇ ПОЗНАЧЕНИЙ САБОТАЖАМИ.

СТОКГОЛЬМ. — Французи відсвяткували своє національне свято День Бастилі, так, як це дозволяли обставини. Того дня по ріжних місцях невідомі справники довершили саботажів, звернених проти німецьких окупаційних властей. Німці старались тому святкуванні всюди перешкодити.

ЛОНДОН. — Комітет Де Голя видав заклик до французів, що знаходяться на французьких територіях, щоб вони святкували День Бастилі торжественно і щоб не падали духом та не тратили віри в остаточну перемогу. Згаданий комітет офіційно змінив свою назву з „Вільних Французів", на „Воюючих Французів", що краще відбиває настрій і програму цього комітету.

ГОЛОД У ФРАНЦІЇ.

ВІШІ. — Французький уряд у Віші повідомив широкий французький загал, що справа прохарчування буде ставати в Франції все тяжчою і тяжчою. Та справа не буде якслід розвязана ще впродовж довгого часу, можливо впродовж довгих років, говорив представник уряду. З тим фактом французьке населення мусить числитись, до нього готуватись і знаходити на це зараду.

НІМЦІ ЗАСТАНОВЛЯЮТЬСЯ НАД ЖНИВАМИ.

БЕРН. — Німецькі газети почали зовсім виразно говорити про те, що цьогорічний збір збіжжя не буде дуже світлий. Окуповані краї, зокрема Україна, цього року дасть лише 40% свого дійсного збору. По цілій Европі цьогорічний збір малий, не лише через війну, але й через дуже холодну зиму. Німецькі газети передбачають, що наступної зими, колиб прохарчування ставало тяжчим, треба буде рятувати населення. Але вони виступали проти пляну, щоб організувати вуличні кухні для бідного населення, як це було в минулій світовій війні. Вони кажуть, що кожна господиня зокрема, коли дати їй хочби маленьку пайку харчів, приготує їх краще і поживніще, ніж це може зробити спільний кухар у великім куховарським заведенні.

НОВИЙ ТИП ЛІТАКА.

КАЇРО. — Британські летуни дуже задоволені впровадженням нового типу британського літака, який є водночас бомбовиком і боєвиком. Себто, він не лише може нести в собі бомби і ті бомби скидати на означений обєкт, але може теж дуже добре відстрілюватись перед ворожими літаками, а також може обстрілювати землю скорострілами. Така комбінація, на думку британських летунів, дуже щаслива, бо той бомбовик може вдержуватись перед ворогом без помочі боєвих літаків і в кожній ситуації дає собі раду. Він вже заподіяв силам Держав Осі великі шкоди й дотепер був наймогутнішою зброєю британської армії в Африці.

ДОБРИЙ ЗАРІБОК НА КОРАБЕЛЬНІМ ПЕРЕВОЗІ.

ВІШІ. — Портуґальський корабель „Кванза" осягнув рекорд, коли ходить про висоту заплат за корабельний перевіз. За перевіз одної особи в третій клясі з Лісбони до Ню Йорку той корабель жадає $1,300. Перша кляса коштує $2,500. Той корабель тепер готується до їзди до Америки і має забрати на себе багато жидівських утікачів. Він ставить такі високі ціни тому, бо він є одиноким кораблем, що залишився в цивільній службі на Атлянтику.

СУД НАД ВОЯКОМ ЛЕОНСКІМ.

МЕЛБОРН. — Американський військовий суд розпочав розправу над вояком американської армії, Едвардом Леонскім, котрий мав поповнити підчас затемнення страшне вбивство трьох австралійських жінок. Леонскі походить з Ню Йорку, де був крамарем в харчевій крамниці. Леонскі заперечив злочин, але проти нього є сильні докази, що це він його допустився. Інші вояки твердили, що в день цього вбивства він був пяний.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА: Поодинокe число три центи.		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy	
На рік	$6.00	One year	$6.00
На пів року	$3.25	Six months	$3.25
На три місяці	$1.75	Three months	$1.75
Число з понеділка (з англійською частиною):		Monday's issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.00	One year	$2.00
На пів року	$1.25	Six months	$1.25

Письменний текст оголошення мае бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

„ПЕРЕМОЖЕНІ" ВОЮЮТЬ ДАЛІ

Заходом урядового бюра для военної інформації вийшла брошурка, невеличка щоправда, але набита вщерть ударяючою інформацією й повна зворушливих і драматичних подробиць. Вартість брошурки підносить ще факт, що в ньому багато листів, перепачкованих через границі захоплених Німеччиною країв до ріжних урядів Обєднаних Держав, уривки радієвих програм з тайних стацій по контрольованих Гітлером містах, уривки підземних часописів і тайні рапорти агентів урядів на вигнанні.

Подані в брошурці факти подають дуже пестрий образ.

У Норвегії наприклад люди стають плечима до вулиці, обличем до домів, коли вулицею проходить німецький відділ. Діти за ніщо в світі не скажуть німецького слова, коли їх у школі заставляють учитися по німецьки. Коли націстичний уряд усуває одну норску з проводу норвезької організації норсок, всі її членки, 3,700 числом, резигнують з організації. Коли націстичний уряд захоплює медичне товариство, всі лікарі його покидають. Коли квіслінгівський уряд не допускає до богослужения в тронемській катедрі, всі сім епископів резигнує з уряду, а за ними йде 1,100 проповідників.

Бельгійці розкидають міміографовані летючки, заповідаючі визволення Бельгії. На гробі незнаного вояка в Брукселі влаштовують демонстрацію, просто під носом націстичних офіцирів.

У Бретонії населення явно-славно витає британських летунів. Коли німецький уряд заставив бретонських рибаків служити обсерваторами проти Англії, рибаки масово пропадають у мраці й . . . висідають на береги Англії.

У Голяндії населення віватує на честь захоплених у неволю британських летунів, як їх вели до вязниці.

По Европі видають тисячі тайних часописів, які інформують населення про події в світі. У Бельгії є таких часописів 40, у Польщі 100. Не лише за редагування й друкування, але навіть читання такого часопису карається смертю.

Не дивлячися на ріжнобарвність образу Европи, який дістається з тої брошурки, все таки читач дістає одно враження: Гітлер і націсти загарбали багато земель, перемогли неодну армію, але не зломили боєвого духа переможеного населення. Ці нібито переможені далі з німцями воюють. Чим лютіших засобів уживають націсти на покорення духа переможених, тим завзятіших засобів уживають переможені. Просто всі переможені народи ведуть боротьбу далі. Німці вибрали бої на побоєвищах, але чи виграють вони цю остаточну битву, проти свободолюбного духа Европи? Де буде Гітлерова перемога, коли він по всіх своїх перемогах програє цей один бій?

Америка Провідником Світу

Подібно як багато інших країв, також Бразилія цього року відсвяткувала день Четвертого Липня, в котрім 166 літ тому Злучені Держави Америки проголосили свою самостійність. Проголошення цеї самостійности дало почин до велитенського розросту і поступу американської нації, доки не поставило її на першім місци серед культурних держав світу. Завдяки тій силі Злучених Держав ціла західня півкуля втішається спокоєм і зглядною безпекою перед загарбницькими апетитами інших народів. Якщоб не сила Злучених Держав ціла та півкуля, зокрема полудньово-американські краї, булиб далі предметом ріжних політичних інтриг, ріжних кровавих воєн, а хто знає, чи не мілітарних заборів. Тому саме той день Четвертого Липня такий важний не лише для самої американської нації, але для цілої західної півкулі. Щобільше, він навіть дуже важний для інших країв, а серед них для самої Англії. Деякі англійські державні мужі з нагоди цьогорічного свята Четвертого Липня зробили заяви, в яких висловлювали радість, що 166 літ тому Америка відлучилась від материка, Англії, і в війні з Англією вийшла переможною. Прикута до Англії вона не змоглаб так пишно розростатися, як розросталась самостійно. Нині вона не малаб тої сили що має і не моглаб прийти Англії, в найчорнішій хвилині її цілої історії, з такою мілітарною поміччю, з якою приходить.

Святкуючи те свято, також Бразилія, устами своїх передових людей підкреслила заслуги Америки для розвою цілої західньої півкулі. Міністер заграничних справ Бразилії, Араня, виголосив з тої нагоди промову, в якій заявив, що це Америка по цій війні перебере провід над світом. Америка буде випосажена до тої ролі економічно і морально. Американці, це люди, які розпоряджають найбагатшими теріторіями. Нема іншої нації так самовистарчальної, як Америка. Це робить Америку незаздрісною. Маючи матеріяльне майно і підприємчивість духа, вона вміє творити свої власні цінности, без потреби заздрити багацтва іншим народам.

По війні, котра буде тривати дуже довго і спричинюватиме величезні знищення, Европа цілком зійде на жебри, говорив Араня. Там запанує страшна нужда і голод. Европа перестане взагалі продукувати. Америка також понесе чимало жертв через ту війну, але її продуктивні здібности будуть заховані. З припиненням війни вона свою ужиточну продуктивність відразу піднесе високо і нею зможе не лише сама двигнутись до старого добробуту, але зможе прийти з рятунком для зубожілої Европи.

Водночас Европа склониться перед Америкою в ціли перебрання над нею проводу. Вона радо піддасться проводови Америки, переконавшись якслід, що, не звертаючи уваги на свою стару культуру, вона чомусь не вміє запровадити в себе якогось бодай приблизно сталого миру. Війна так надокучить усім людям, що вони з радістю приймуть провідництво нового світу і всеціло повинуються його волі. Америка зо свойого боку, візьме на себе те провідництво, бо вона добре знає, що її ізоляція і невтручання в чужі краї зокрема в чужі континенти, для неї дуже зле відбивається. Світ нині занадто переплетений між собою, занадто „скорчений" знаменитою технікою і комунікацією, щоб котрась держава могла спокійно жити в однім кутку, не турбуючись, що діється в другому.

Голоси про воєнне провідництво Америки появляються в ріжних осередовищах чимраз частіше. В бік Вашингтону повертають свої очі всі пригноблені і поневолені народи. В той бік звертають очі навіть ті народи, котрі не викреклися іще зовсім своїх заборчих [illegible] грабіжницьких апетитів. Але вже той факт, що одні і другі надійно споглядають на Вашингтон є дуже відрадним явищем. Бо це є доказом величезного довіря і безсторонности Вашингтону. Це є задаток тих величезних впливів, які той Вашингтон матиме в Европі і в цілім світі як прийде переможний кінець війни.

Можливо, що та провідна роля Америки, якою наділяє її історія, декому в Европі не зовсім до вподоби. Деякі европейські потуги нишком приділюють собі ту ролю. І коли Німеччина буде поконана, це вони хотілиб стануть домінуючим чинником в Европі, її найвищим суддею і найвищим виконавцем цеї справедливости. Тим потугам ці впливи Америки вже нині не дуже по душі і вже нині вони стараються ті впливи притупити. І хоч вони радо користають з матеріяльних підмог даваних їй Америкою, то проте високі кличі в заграничній політиці Америки вони стараються ослабити. Ті потуги вже нині не скривають невдоволення, що по війні Америка захотілаб наперед впровадити в Европі довший період охолодження, а щойно опісля завести сталий порядок. Вони бояться того охолодження, бо знають, що він вийде морально на користь Америці, а не їм самим. Вони надіяться з припиненням війни кинути рештки своїх сил на підбій інших країв і „розвязати" всі спільні питання, ще заки наступить те охолодження. Маючи на уваві ту свою поспішну „розвязку", вони вже нині ведуть скриту кампанію проти плянів Америки.

„Алеж Америка не потребує побоюватись конкуренції з боку тих европейських потуг. Знищена Европа не захоче мати нічого спільного зо своїми місцевими імперіялізмами. Европейські народи після того кровавого досвіду зненавидять усі свої місцеві імперіялізми і радо приймуть провідництво когось свіжого, нового, що особисто не заінтересований у внутрішних европейських межиусобицях й вже хочби через те більше компетентний керувати европейськими справами справедливо. Тим новим і справедливим чинником може бути лише Америка.

Єпископ Підчеркує Вагу U.S.O.

У минулу неділю „Краева Католицька Громадська Служба Нюйорської Архидієцезії" святкувала першу річницю врочистим богослуженням у катедрі Св. Патрика в Ню Йорку для вояків у службі.

У своїй проповіді з того приводу нюйорський архиєпископ Францис Спелмен підніс значіння всяких службових організацій для армії й военного зусилля.

Архиепископ говорив про службові організації з великим признанням. Ці організації поклали собі за завдання бути справжнім домом для людей на військовій службі. Потім він звертав спеціяльну увагу на „Краєву Католицьку Громадську Службу", що є частиною Обєднаних Службових Організацій.

О. Джордж П. Джекобі, що є заступником предсідника ради цеї організації, говорив підчас врочистого снідання для тих, що причащалися підчас цього богослуження, і подав дальші подробиці про католицьку службову організацію. У минулому році агенція обслужила 130,586 людей на військовій службі. 69,000 дано білети на пристойні представлення, 5,000 дано нічліг, 1,500 дано шпитальні обіди, а 85,000 вояків узяло уділ у різних грах, улаштованих організацією.

Одначе, говорив далі о. Джекобі, правдивий образ служби ЮСО дає не статистика (розрахунок), але нагоди, серед яких службовики Обєднаних Службових Організацій розвязують різні особисті проблеми людей у військовій службі.

Лютенант Джан Гейгні оповідав про значіння Обєднаних Службових Організацій зо становища вояка. „Аналіза останньої війни й донесення з цієї виказали ясно, що для виграння війни не вистарчає навіть найкращий лаштунок. Розміри й скорість виконування військових операцій підносить духове наставлення вояка до рівня першої найважнішої военної проблеми.

„Армія тепер розуміє, що від напруження, з яким вояк вірить у слушність справи, за яку він воює, може рішати про те, чи його армія війну виграє, чи програє. Одначе, розуміючи вагу цеї „моралі армія мусить уважати, аби всяка діяльність коло піддержання „моралі" не заносила урядовими приказами. Не цього вояки собі бажають, а акції цивільних людей, які їм, воякам, показують, як цивільне населення оцінює вояків і їх боротьбу за слушну справу".

У подібному тоні говорив теж начальник бюра для піддержання „моралі" в военній фльоті, командир Чарлз Кренфорд. Він не мав достаточних слів похвали для знаменитої праці, якої доконують Обєднані Службові для вояка, моряка й прибережного сторожа. Щоби змалювати якслід цю службу, він взивав слухачів уявити самим собі, як почувається моряк, коли мокрий прибуде до порту, де не має службових організацій, і де зараз найдуться люди, які порахують йому за шклянку пива 25 або й 30 центів, або 15 долярів за нічліг у готелі.

„Пішлім цих моряків на море здовіррям", говорив командир Кренфорд; „як ми піддержимо їх духа, вони вернуться домів з перемогою".

КАМПАНІЯ ЗА РЕЄСТРАЦІЮ ВІДТИСКІВ ПАЛЬЦІВ

У понеділок почалося в Ню Йорку здіймання відтисків пальців міського населення. Акцію започаткував міський уряд у военних цілях і покищо вона обіймає тільки добровільців.

Офіційно почав її самий посадник Ла Гвардія коли зявився в новому бюрі для цеї акції й дав зробити відтиски зо своїх пальців. Міський уряд опісля візвав всіх міських робітників, щоби вони добровільно зголосилися до того уряду й дали зробити відтиски зо своїх пальців.

Уряд зазначив при тому за посередництвом преси й радія, що одинокою ціллю цього зарядження є потреба розпізнавати особи, які будуть покалічені або вбиті підчас повітряних рейдів і тим подібних военних випадків. Відтиски пальців будуть заховані в бюрі военної ідентифікації, поміщеному в нюйорському ратуші. Міський уряд ґарантує, що він не дозволить цих рекордів уживати поліції ні агентам бюра розсліду; себто уряд думає уживати їх виключно для розпізнавання людей, що впали жертвою военних випадків, а не для відкриття злочинців. Ціль цього зарядження очевидна: уряд хоче приєднати для акції відтисків пальців особи, які можуть слушно чи неслушно, побоюватися, що поліція шукає за людьми з такими відтисками пальців.

Дуже можливо, що й цей самий мотив заставив міський уряд зацікавити переведенням цього діла церковні організації. І ось чому то публичне відбирання відтисків пальців буде відбуватися по церквах і [illegible] міста та в окружних урядах організації цивільної оборони. Церкви, католицькі, протестантські й жидівські, віддали свої канцелярії для цеї справи, ухваливши передтим резолюцію за таким пляном.

Кожний реєстрант одержує малу синю карточку, на котрій подане його імення, адреса, місце праці й найблищі кревняки, а кромі того відтиск його великого пальця. Уряд радить йому носити таку карточку все при собі.

Міський уряд, видаючи заклик до населення до реєстрації відтисків пальців, а потім заклик до міських урядовців, створив комітет з 15 публичних урядників, які мають зорганізувати й перевести реєстрацію.

Дві Долі

Повість

ДАНИЛА МОРДОВЦЯ

36)

Ні... Щось мов ударило в голову... Він силкується пригадати, а що — сам не знає... Га! он воно що!... Це було під Стебловом. Татари обгорнули його неначе живою стіною... „Урус-шайтан!" „Сірко!" Військо його, як шпаки від яструба, розлетілись, а його, Юрася, узяли Татари — сам сілістрийський паша. Його привели до Дорошенка. Кругом султани, мурзи, чауші...

— Ти зрадник, бунтівник! каже до його Дорошенко: — ти підняв руку на рабів пана правовірних... За те будеш скараний горлом... Я велю відвезти тебе до порога Ясної Порти...

Так, так, все тепер пригадалось йому.

Мурзи і чауші везуть його у невідомий турецький город. Отцеж і є той Акерман, звідки вилітала на Україну білгородська орда сараною і шарпала села й городи християнські... Щось блакитне, безкрає кинулось йому тоді в очи... А! це Чорне море... Там, далеко-далеко, за його блакитними водами — той невідомий Стамбул — страшне кубло самого падишаха...

Рано вранці, тільки що сонечко викотилось, мов із води вийшло, з того блакитного моря, з Акермана виходила турецька галера. Мов дівчина уквітчана вона кіндяками й обведена по боках позолотою. А він стоїть покрай галери і дивиться, як упливає з очей його і город з високими мінаретами, і сама земля... От-от пропаде земля... пропадає-пропадає — і пропала... Зостались тільки море та небо, і між ними галера... Мов велика птиця пливе вона по морю і раз-по-раз бє крилами по воді: то весла, багато весел, а хто гребе тими веслами — не видно; вони там десь, під верхнім помостом... І Юрась знає, хто вони: то козаки-невільники на турецькій каторзі.

Пусто на морю, як у пустині. Хоч би островок який, хоч би друга яка галера!... Тільки чайки жалібно скиглять, та із моря виринає щось темне — чи то риба, чи то звір — і з плеском щезає під водою.

Так, стоячи у вікна і глядючи на Босфор, все згадав дурний син славного батька... Він догадався, що сидів тепер в Едикулі...

XVII.

Давно сидить Юрась в Едикулі, так давно, що вже дні і місяці порозгубив і сам не знає, коли який день, коли свята неділя, коли яке свято — чи велике, чи мале. Пливуть дні за днями, місяці за місяцями; одна година здається за десять, а хвилина — за цілу годину. Що ранку, сьогодня як і вчора, випливає сонечко десь там за Босфором, посвітить яку годину у віконце, та й зайде за зубчасті стіни... Тихо як у домовині... А Юрась все чогось жде... Та чогож йому ждати!... А вжеж! коли нема місяченька, він жде його; молодика не жде, бо молодик ніколи не заглядає до його у віконце, а виглядає він повного місяця, або на ущербі... От він і знає, що пройшов місяць, а там другий, третій...

Що дня приходить до його стражник, приносить окрайок хліба і глечик з водою, і мовчки виходить. Думав був Юрась заговорювати з ким, так мовчить як риба, тільки головою мотає — звісно, німий. А скаже було йому що Юрась — розуміє — не глухий, може й не турок; так, по обличчю його, здавалось, що не турок і не татарин... Або сербин, або волох...

І пливуть дні, місяці, може — роки. Підголене на голові волосся у Юрася вже виросло — довге як у молодого дяка, пасмами, і вже між пасмами завелось біле павутиння — сивіє Юрась... А йому ще нема й трицяти... Десь скоро і у труну положать, а то й без труни викинуть у Босфор, як ото у мори викинули двох мертвих гребців - невільників... З України були козаки, бо й чуби й вуси запримітив Юрась.

Коли помічає Юрась, стали носити йому не хліб і воду, а добру їжу — і варене й печене... До чого це? з якої речи?... Та й стражник якось не так на його дивитися став. Що за причина?

Коли от диво! сам заговорив до Юрася, німий заговорив!

— Добре ютро, господине! — каже якось тихо, входячи до його в ранці.

Юрась так і занімів на місци... Чи не сон знову?

— Какво здраве, господине? — каже німий стражник. — Не від себе питам про здраве.

— А від кого? — питає Юрась.

— От господині... Господиня знава господина і серцем болiє.

— Серцем болiє?... Хтож твоя господиня?

— Госпа моя — ханим Тугай-бея...

— Як Тугай-бея! мурзи Тугай-бея, колишнього приятеля мого покійного батька?

— Не вім, господине.

— Хтож він?

— Паша Едикула — господин Седми-Башта.

— А хтож його ханим, що мене знає?

— Ханим-бранка од України.

— Полонянка! бранка з України?

— Тако, господине... Лета два зде пребива.

— А як її звуть? Яке їй мення?

— Не вем, како цвали на Україні... Зде она — Халіль-ханим.

— А яка вона з себе лицем, літами?

— Лицем бела, лепа, хубава, црнокоса, а возрастом — млада.

Дуже уразила серце Юрасеви ця вістка... Мов теплом і світлом повіяло у темній темниці. Здавалось йому, що він тепер не один, що чиєсь друге серце бється оттут за стіною, рядом з його серцем... Довгими безсонними ночами здавалось йому, що ніби тінь яка заглядала до його у віконце, або як мати коло колиски стояла коло його ліжка...

(Дальше буде).

АВАНСУВАВ. — Ґенерал-майора Двайта Ейзенговера, котрого іменовано недавно командантом американських військ у Европі, зроблено зараз потім лютенантом ґенералом.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ.

Посвячення Службового Прапора.

В маленькому індустріяльному містечку Картерет поселилось понад 220 українських родин; коло двісті з них є згуртовані при місцевій українській православній церкві, а інші або далекі від всякого церковного життя, або розбрились між айришську, польську й т. зв. „русску" (берешанського крою) парохії, отже їх участь в житті й праці української громади є ніяка. А сама громада, що гуртується коло парохії, є завжди активна, а в місті тішиться пошаною, та має своїх членів також у Перт Амбой, Олд Бридж, Савт Ривер, Ровей і околиці.

Про участь наших людей в праці інституцій нашої держави, як також про досягнення громади в її власній ділянці американська преса завжди приносить доволі точні звідомлення. Деякі з цих звідомлень були своєчасно переслані до української преси.

Вже більш двох років в Картерет є дуже діяльний відділ Американського Червоного Хреста, в якому головою департаменту продукції є американська українка, п. Ірина Гундяк, а в якому наше жіноцтво пильно працює. До відділу належить 12 організацій ріжних національних походжень, окрім одних айришів, які стоять осторонь. При церковній громаді переведено успішно курс домашнього догляду хорих (home nursing), оснований для воєнного поготівля. Окрім двох, а саме дружини й дочки місцевого мейора, усі учасниці цього курсу були наші жінки й дівчата, переважно членкині Товариства св. Анни.

Сьогодні нема в Картерет одної української родини, яка не булаб безпосередно діткнена сучасною війною та не принесла своєї жертви для краю. Вже вище сотні синів українських родичів служать нині в ріжних відділах американських збройних сил, а число їх росте з місяця на місяць.

З початком цього року парохія постановила дати своїм дітям, які покликані до воєнної служби маленьку памятку, а саме срібний хрестик з іменем кожного, хто його отримує. Звичайно діється так, що молодці, які йдуть служити державі в теперішній воєнний час, отримують у церкві св. Тайни і благословіння й кожному священик вкладає на шию цей малий дарунок від парохії. В парохіяльній канцелярії є точний реєстр всіх наших вояків і з ними парох провадить постійну переписку. (Для одного такого листа знадобився переклад інж. Семенини з поеми Івана Франка).

В неділю, 5 липня, відбулось в нас посвячення „Сервис Флег" зі 105 зірками. Кожна зірка репрезентувала нашого вояка. Одна між ними золота, на память б. п. Івана Пелеха, що положив своє життя в службі для Америки.

В год. 2:30 по пол. в церкві зібралось багато народу. Всі організації сполучені з парохією були зарепрезентовані. М. і. на самому переді був американський прапор місцевого 342. відділу УНСоюза, Т-ва Запорожська Січ. Явились з американськими прапорами делегації Ветеранів і Американського Легіону. Чотири членкині Дівочого Кружка Пр. Діви Марії принесли до церкви „Сервис Флег", що мав бути посвячений. Молебен за перемогу Америки правив місцевий парох, прот. Іван Гундяк, в сослуженню о. Пос. Ялечка зі Савт Плейнфілд, Н. Дж., і Впр. о. Вас. Кушіля зі Стейпелтон, Н. Й. Коло престолу услугували 16 хлопців, одні в білих, інші в синіх рясах. Співав церковний хор під орудою п. З. Зазворського. Проповідував о. Кушіль про обовязок жертвенности для Америки, яка прийняла родичів та дала їм нагоду виховати на волі дітей, що тепер радо йдуть обороняти честь американського прапору.

Після посвячення прапору похід двигнувся з церкви на церковну площу. Тут перший промовив предсідник парохіяльної Ради Тростісів, п. Григорій Волянський, що сам має одного сина при воєнній флоті. Він привітав гостей та передав провід дальшої програми п. Петру Поточняку, що вже другу каденцію займає уряд скул-комішенера. Хор відспівав „Америка", а відтак гр. Поточняк висловив гордість нашої громади з того, що вона гідно репрезентована у воєнних зусиллях Америки. Дальше на поклик ком. Поточняка промовляли: Алберт Боннер від Організації Ветеранів, Дж. Невил від Американського Легіону, які також піднесли Сервис Флег на спеціяльно приготовлену таблицю. В час вивішення прапору хор співав „Гад блес Америка". Дальше Дж. В. Митак, мейор Картерету, гратулював нашій громаді і родичам за тих молодців, що готові на найбільшу жертву для нашого краю, та вказав на наші дальші горожанські обовязки в теперішний воєнний час.

Впр. о. прот. М. Запаринюк з Трентону, звертаючись у своїй промові до родичів наших вояків, сказав, що певно кожен батько й кожна мати виберуть собі одну з тих зірок, що сяють на прапорі, та скажуть: „це зірка нашого сина". Кожна зірка свідчить про це, що нам дорогий цей край, який нас приняв і який вартує, щоб для його певної перемоги над ворогами ми принесли найбільші жертви.

Місцевий парох, о. І. Гундяк, в англійській промові подякував учасникам свята й промовцям та відчитав імена українських вояків із почесної Таблиці (Honor Roll) та деякі заклики від вояків, які просять, щоб українці купували якнайбільше Воєнних Бондів. Сама парохія закупила 3 пятьсот-доларові бонди, Горожанський Клюб 3 сто-долярові, Горожанський Клюб 3 стодолярові, Товариство св. Анни 1 стодоляровий, Тов-о Запорожська Січ, 342 відд. У. Н. Союза, 2 сто-долярові, певно й інші товариства зробили те саме, і нема майже такої родини в парохії, яка не бере участи у закупилюванню бондів. Коли ми кажемо, що ми горді з наших вояків, це звичайна фраза; дай Боже, щоб ми вели себе так, щоб наші вояки були горді з нас, з наших зусиль і з нашого патріотизму.

На підвищення виступили ветерани й легіонери в уніформах і за ними численний збір народу поновив заяву вірности американському народові й державі, яку він репрезентує, одній нації неподільній, зі свободою і рівністю для всіх. Комішенер Поточняк, що перевів програму, сказав тут коротку промову, а хор відспівав американський національний гимн на закінчення свята.

72 із наших вояків, повідомлені про свято наперед прислали на свято свої привіти. Деякі привіти з далеких сторін прийшли пізніше.

При урядженню отсього свята працював парохіяльний комітет під проводом предс. Григ. Волянського, секр. Мих. Проскури й кас. Василя Харова при жертвенній праці активних громадян, як Григ. Гайдука, Миколи Цапа, Теод. Дацка, Миколи Кіри, Константина Миня, Івана Лукашкевича, Дм. Поточняка, Фил. Біланського, Мих. Дудича, Он. Падляка, Ів. Глущика, Дм. Дудича, Павла Кавенського, Мих. Бохонка і інших. Всі вони є членами УНСоюза, як також інших наших запомогових організацій, в яких вони вправлялись в громадській праці і карності.

Н. Н.

Гомер І Його Вплив на Куліша

Великий батьку наш, Гомере [незабутній!
Неначе крізь етер[1]) блискучий, [золотий,
Я бачу образ твій яскравий та [славутний
Що сяє зпід вінка, мов промінь той [святий.
Могутній погляд твій блищить [натхненням мира
Душа у мріях вся палає та горить...
І на твоїх руках проста, нештучна [ліра
Небесних згуків рій от-от проллє [умить.
І тихо ти заграв... Дзвенять, [зростають згуки...
А тут світліша[2]) все — і сонце й [світ, і день.
Немає більше сліз! Нема нудьги, ні [муки!
Втонуло все лихе на дні живих [пісень.
І слуха[3]) пишний світ, і слуха все [на світі,
І усьому тому, про що дзвенить той [спів,
Вважаєм теж і ми, мов чарами [сповиті,
І нині — через ряд намучених віків.
(І. Стешенко — До статуї Гомера).

На порозі грецького письменства стоять дві епопеї[4]) — „Іліяда" й „Одиссея". Хоч повстали яких 1,000 років перед Христом, вони вражають нас і досі своєю красою, свіжістю, своєю викінченістю, простотою й мистецькістю.

Про що в них співається?

Про богів і лицарів-героїв, про любов і ненависть. Про тугу жінки, що її чоловік на війні, про біль прощання й розлуки, про брязкіт зброї, воєнні крики й рокіт руйнованих городів. А серед тих подій снуються постатті королів, воїнів і пастухів із їх радощами й горем, веселощами й болями. Гине людський рід і родиться нанова, як той лист на дереві, а кожний має свій біль, навіть той „дивний" пастух-свинопас, навіть той собака, що з тугою очікує свойого пана й гине при першій зустрічі з ним. В поемах цих бачимо розлогі лани, що змінюють свій вид, раз покриті чорними боронами, раз зеленню, то знов золотистою пшеницею. Тут живно і винозбори, там громада, а там весілля... Одне слово — все грецьке життя за тих давніх-давніх часів, як на долоні.

Хтож був той кобзар, що зібрав у своїй душі всі ці втіхи й терпіння, королів і пастухів? — Гомер! А хто він — ніхто не знає! Навіть є сумнів, чи існував Гомер. Цього не знали вже й самі греки. У них був лише переказ про Гомера, овіяний ріжними оповіданнями, алеж між ними важко дошукатися правди.

Про цього поета знаємо тільки: 1) що греки приписували йому „Іліяду" й „Одиссею" — назви від змісту поем; 2) що на грецькому острові Хіос був рід Гомеридів, себто потомків якогось Гомера. Греки вірили, що поет був сліпий, що з піснею на устах, із піднесеною вгору головою, мандрував і співав... Вірили, що боги вклали йому пісню в душу, а богиня мистецтва, співу, Муза, дбала про те, щоб він не переставав співати про давню бувальщину, про людей і для людей. І він співав так, що після більш, ніж трьох тисяч років, його пісня все ще промовляє до наших серць та наших душ. Не диво, що вже дуже давно виступило багато грецьких міст із заявами, що вони є родинним місцем Гомера, а хтось із поетів склав був про це навіть вірш:

Сім побивається міст за за те, де [Гомер народився:
Смирна, Родос, Кольофон, Саляміна, [Хій, Аргос, Атени.

Та, мабуть, таки Смирна була батьківщиною Гомера, а жив він, як думали греки, в IX. або VIII. в. до Хр. Після Гомера розносили мандрівні співці-„аойди" та декляматори-„рапсоди". Ті співаки-„аойди" були рівночасно й поетами, творили щось наче цех, співали по княжих дворах, на празниках, при звуках чотириструнного струменту, „формінґи" (як наші бандуристи при звуках бандури). Та незабаром цей спів при звуках формінґи перейшов у рецитацію, виголошування вже без „формінґи", співець-„аойдос", приняв імя „рапсодос", місце „формінґи" заняла — палиця („рабдос") із китицею лаврових листків. Рапсоди виголошували Гомера вже серед широких кол народу.

Щоб безсмертна пісня не загинула, мудрі атенські державні мужі Сольон (640—559) та Пейсістрат (605—528 до Хр.) подбали про те, що пісні зібрали разом і списали на письмі. Відтоді атенці на своїх святах казали деклямувати пісні Гомера, тимто й Гомер стався широко відомий. Молодь училася на ньому читати, старші користали з нього, як із великої „книги знання". За Пейсістрата устаткували текст (слова) Гомера, і цей текст зберігся досі.

Спершу ніхто не сумнівався, що „Іліяду" й „Одиссею" написав Гомер. Та цю певність уже були захитали грецькі вчені, т. зв. „хорізонти", тобто „розривачі", що „Іліяду" приписували одному поетові, а „Одиссею" другому. Але вчений Арістарх із II. в. до Хр. виступив в обороні Гомера, й його наукова повага розвіяла всі сумніви. Таким чином Гомер залишився ненарушений аж до XVII. в. по Хр.

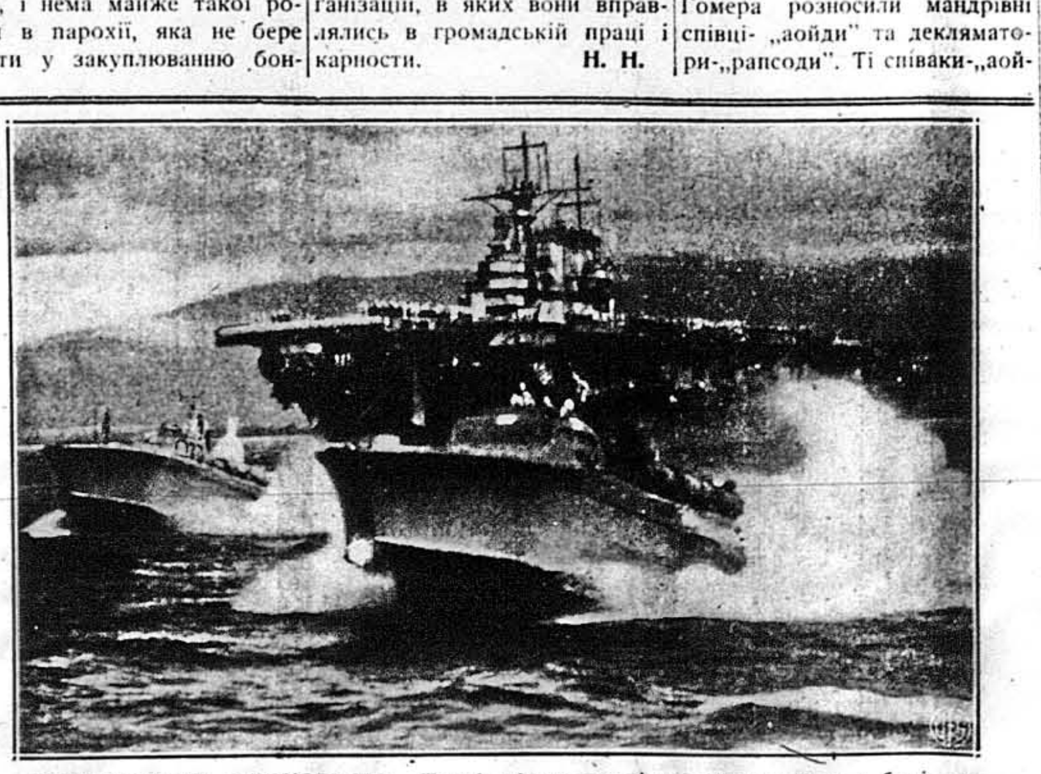
Та в XVII. в. виступив ізнову зі сумнівами, чи жив коли Гомер та чи написав обидві поеми — французький учений Франсуа Hedelin d'Auvignac (1664). В ріжних краях (Італія, Англія, Німеччина) починають вивчати справу Гомера. Великого шелесту наробив своїми думками про цю справу німець Фрідрих Август Вольф (1759—1824). Він почав доказувати, що первісно існували серед народу відірвані співи, які співці виголошували, докладаючи до них усе багато від себе. Ці пісні переходили з уст до уст, а потім текст їх устатковали, але при тому багато позмінювали, вигладжуючи вірш та мову. Все це праця рапсодів. Ще більше — можна доказати, що не всі пісні, мовляв, обох поем походять від того самого автора.

Чи Гомер був, чи не було його, та так є, що глибиною впливу на цілі покоління може рівнятися його поемам хіба єдина Библія. Вони не тільки захоплювали все людство, великих поетів мистців, фільософів, вони й виховували колишніх греків. На „Іліяді" виховався найбільший вожд старовинного світу — македонський цар Александер Великий (336—323). Він ніколи не розставався з „Іліядою", уважав її за найбільший скарб старовини, скарб, що містить у собі всю мудрість, на якій полягає влада. „Іліяда" в золотій коробці й короткий кинджал лежали все під подушкою македонського царя, навіть у часі сну.

Виховною книжкою був Гомер і в старовинних римлян. Розмірно дуже рано пізнали вони його з перекладу бранця Андроніка, який у III. в. до Хр. переклав на латинську мову „Одиссею", що стала незабаром шкільною книгою. В добі цісаря Августа (31. до Хр. — 14. по Хр.) читали римляни Гомера вже по-грецькому. Захопився тоді обидвома поемами латинський поет Вергілій (70 19 до Хр.), і так повстала найбільша і найзнатніша епопея в латинській літературі, його „Енеїда", наслідування „Одиссеї" й „Іліяди".

(Кінець буде).

1) Етер, грецьке слово — уявна прозора, безважка речовина, що сповнює світ, повітря.
2) =світлішає; слухає.
3) Вслухуємося, слухаємо.
4) Епопея, грецьке слово — велика поема, де змальовані лицарські вчинки та пригоди за історичної або й передісторичної доби.

ЛІТАКОНОСЕЦЬ З ЕСКОРТОЮ.—Поспішні торпедові човни стережуть з боків великий літаковоз американської воєнної фльоти на повному морю. Такі малі човни мають велику вагу для морської війни через свою велику скорість і поворотність.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА"

ПІД ЗАКИДОМ ШПИГУНСТВА.—Між воєнними утікачами, що приїхали кораблем Дротнінгтольмом, урядові агенти відкрили цього німецького шпигуна, 29-літнього натуралізованого американця німецького роду, Герберта Карля Фрідріха Бара. Він колись жив у Бофало, то поїхав до Німеччини нібито на технічні студії а на ділі вчитися шпигунства.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. — Збори Тов. Любов, від. 370, відбудуться в неділю, 19. липня, в церковній гали, 127 Парк улиця. Початок зборів у годині 12:30 пополудні. Пригадуємо членам, що цього місяця треба заплатити на посмертне по бл. п. Марії Слободзян. — П. Воляник, предс.; К. Стасюк, кас.; М. Сампара, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Тов. ім. Івана Франка, від. 83, повідомляє своїх членів, що місячні звичайні збори відбудуться в суботу, 18. липня, в годині 7. ввечір, 847 Норт Френклин ул. Просимо членів прийти на час та не затримуватися з вкладками аж по зборах, бо це невигідно ані секретареві ані касієрові. Вони не можуть ходити по членах за вкладками, бо не мають часу. Тому прийдіть на час на збори, а не по зборах до хати секретаря. — С. Чорномаз, секр.

САМОСУД НАД МУРИНОМ

ТЕКСАРКАРНА (Тексас). — Юрба білих людей злінчувала тут 25-літнього мурина Вилія Винсона, котрого посудили за намагане насилування. Юрба тягнула його за ідучим скоро автом, поволікла його так на край міста й повісила там його на бавовнянім кераті.

Поліція каже, що при арештуванні Винсон був небезпечно пострілений та що він відай був би помер від цих ран, якби його не були повісили. Його видно викрали з вязничного шпиталя.

ПЕТРИЛО ВИПРАВДУЄТЬСЯ

ШІКАГО. — У відповідь на громадянські протести проти відправлення з радіової програми симфонічної орхестри вищої школи з Інтерлокен, Мішиген, заявив Джеймс Петрило, голова музичної юнії, що юнія мала контракт з радіовим підприємством, що воно буде наймати лише професійних музиків. Мовляв, юнія шкільної орхестри не виганяла, а тільки звернула радіовому підприємству увагу на контракт; радіове підприємство вже само відправило орхестру.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

ДЕРЖАВНА ФІЛЬМОВА КОМІСІЯ ФІЛЬМУЄ УКРАЇНСЬКЕ ЖИТТЯ

Пані Лора Болтон уже другий рік фотографує для Державної Фільмової Комісії українські звичаї, визначніших українців та характер праці українських фармерів у Канаді.

В січні п. р. пані Болтон фотографувала в Манітобі наші звичаї в часі Різдвяних і Йорданських Свят. А в середу, 24 червня, пані Болтон уже висвітлювала в салі УНО в Вініпегу першу кольорову фільму нашого Різдва и Йордану. Українська музика, релігійні пісні, коляди й народні пісні гарно передані в фільмі, переповненій кольоровими народніми строями.

На висвітлюванні цієї 1-шої державної фільми з українського життя в Канаді, були присутні визначні представники українського громадянства в Вініпегу.

Кілька тижнів тому, пані Болтон була зі своїми фотографіями в Алберті й там брала рухому й колірову фільму з життя першого українського поселенця в Канаді, п. Василя Іленяка: кілька сцен з Мондеру, з господарств українських фармерів, а також сфільмувала процес видання ювилейного числа „Українських Вістей" з приводу 50-ліття побуту українців у Канаді та як те число дійшло аж до рук п. Іленяка в його домі в околиці Чипмен.

Пані Болтон повідомляла, що підписи до українських фільм будуть у мовах українській, англійській, французькій і еспанській, та що ті фільми будуть висвітлювані в Канаді, Злучених Державах Америки та в Краях Південної Америки.

ПИЛЬНУЙТЕ СВОГО СЕРЦЯ

Наше життя таке, що є багато нагод до ослаблення серця. Деякі дитячі слабости серця вже є початком серцевих недуг.

Ревматизм і тонсилітіс помалу, незамітно руйнують серце. Неправильне життя і надмірне фізичне перетомлення ослаблюють серце, переїдження і переладовання шлунка теж йому шкодить.

А хто має короткий віддих, задихається, має сині губи і грубі жили на шиї, не повинен легковажити собі тих познак. Тому повинен негайно звернутися до лікаря за порадою.

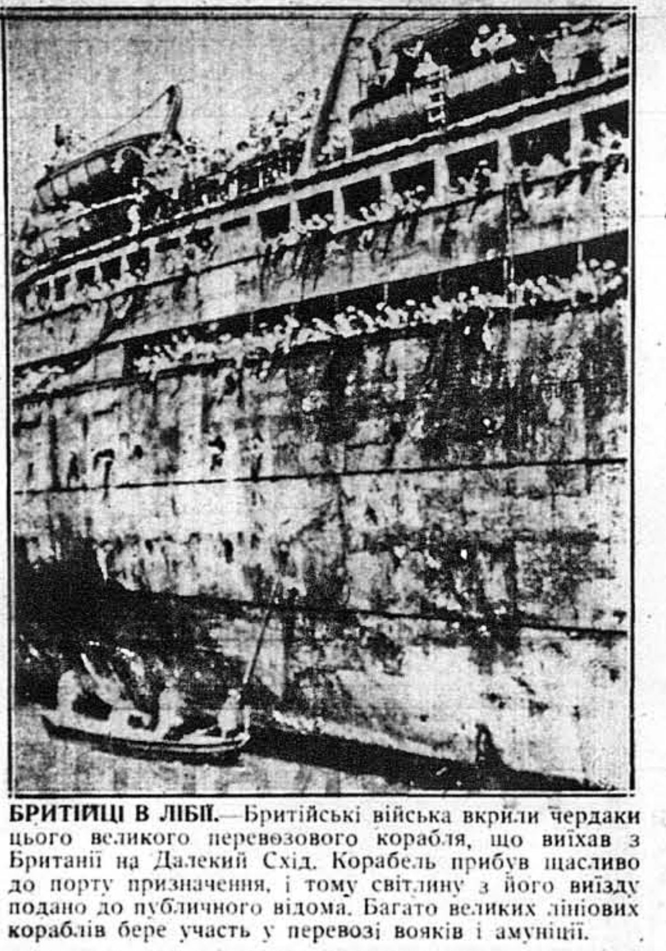
Дитина, яка мала дитячу слабість і потім почувається кялою, при забаві задихається, мусить її оглянути лікар від серцевих недуг, щоб запобігти розвиткові слабости.

Коли в людини в середнім віці по надмірнім фізичнім чи нервовім напруженню починається прикрий біль у грудях, який переходить потім у руку, то це признака, що в серці щось недобре і зараз треба лікарської ради.

Багато серцевих недуг обявляються через нестравність і звичайно людина звертає увагу тільки на шлунок, а за той час хвороба серця може розвинутися. Тому при всякім шлунковім занедужанню треба памятати й про серце, бо нестравність може бути від слабости серця.

Продовжите своє життя коли будете уважати на серце і що року дасьте лікареві провірити його стан.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, А ТИМСАМИМ СТАВАЙТЕ СПІВВЛАСНИКОМ ШІСТЬ МІЛІОНОВОГО МАЄТКУ ЦЕЇ ОРГАНІЗАЦІЇ.

БРИТІЙЦІ В ЛІБІЇ.—Британські війська вкрили чердаки цього великого перевозового корабля, що виїхав з Британії на Далекий Схід. Корабель прибув щасливо до порту призначення, і тому світлину з його виїзду подано до публичного відома. Багато великих лінійових кораблів бере участь у перевозі вояків і амуніції.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS

SERVICE FLAG IS DEDICATED

Impressive Rites Held at Carteret Parish

CARTERET, July 7.—With the church filled to capacity, the service flag of St. Demetrius' Ukrainian parish was dedicated Sunday afternoon. Special services for the victory of the United States and her allies were also attended by representatives of the Veteran of Foreign Wars and American Legion.

The service flag with 105 stars was carried into the church by the members of St. Mary's Sodality. All societies connected with the church were well represented.

Rev. John Hundiak, local pastor, was assisted at the altar by Rev. Fathers Basil Kushil of Stapleton, N. Y., and Joseph Yaletchko of South Plainfield. After the solemn ceremonies of the blessing of the service flag Father Kushil preached a sermon on the duties of the citizens toward their country in the present war. Divine blessings upon the President; government, armed forces and the people of the United States were invoked by Father Hundiak. Benediction was pronounced by Father Joseph Yaletchko. Sixteen altar boys in blue and white cassocks, led by Harry Elko, assisted at the altar.

Upon completion of religious services patriotic exercises were held on the church lawn. Harry Wolansky, president of the board of trustees, himself a father of a U. S. sailor, welcomed all guests and placed School Commissioner Patrick Potocnig in charge of the program.

Commissioner Potocnig delivered a short address and proceeded with the order of the exercises. Addresses were delivered by Albert Bonner, representing the Veterans of Foreign Wars, and by J. Nevill, commander of the local post of the American Legion. The service flag was then raised while the church choir under the direction of D. Zazworsky sang "God Bless America."

Hon. Joseph W. Mittuch, mayor, delivered an inspiring address as did Rev. Michael Zaparyniuk of Trenton. Rev. John Hundiak transmitted to the parish the greetings and best wishes from Pvt. Walter W. Wadiak, former president of the board of trustees, Pvt. Thomas Gavor and A. S. William Konowka, former members of the church committee, and from all other boys of the parish now serving in different branches of the United States armed forces.

For the lack of time excerpts of only several of the many letters from the boys received by the pastor were quoted. They ask their relatives and friends to assist them by buying War Bonds.

C. Cutter, A. Bonner and J. Nevill led the large gathering in the pledge of allegiance to the flag.

St. Demetrius church choir sang "America" at the beginning of the exercises and led the audience in singing the national anthem at the conclusion of the program.

(Perth Amboy Evening News, Tuesday, July 7, 1942)

Тягнення.

В каварні переглядає один гість часопис і каже невдоволено:

— А то пех!

— Чому? питає сусід.

— А ось було вчора тягнення льотерії і знова програв.

— А мені кожне тягнення приносить дохід.

— Як це так?

— Бо я дентист і як витягну кому зуба, то дістаю заплату.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 372, відбудуться в пятницю, 17. липня, в годині 8. ввечір, в домі де звичайно. Просимо всіх членів прийти на ці збори і на час. — Ю. Голинський, предс.; В. Рейовець, кас.; Н. Ярема, секр.

СТЕМФОРД, КОНН. — Місячні збори Бр. св. Арх. Михаїла, від. 350, відбудуться в пятницю, 17. липня, в годині 7. ввечір, у церковній гали на Гришін Евені. Просимо всіх членів і членкиць, місцевих і позамісцевих, прийти на ці збори, бо маємо важні справи до полагодження. Напоминаємо довгуючих членів, щоби вирівнали свої залеглі місячні вкладки, бо в противнім разі поступимо згідно зо статутом. Також просимо приводити на збори нових членів, яких ми радо приймемо, як до Братства так і до У. Н. Союзу. — Василь Карий, предс.; Василь Блащук, кас.;Ілько Михайлишин, секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Сестр. Благовіщення, від. 125, повідомляє членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 19. липня, в год. 12:30 сполудня, в парохіяльній гали при Оклей і Райс ул. — А. Васильовська, предс.; О. Оленець, кас.; І. Подола, секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Місячні збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 252, відбудуться в неділю, 19. липня, в годині 12:30 пополудні, в парохіяльній гали, 1944 Вест Ірі Стр. Просимо всіх членів обовязково прийти на ці збори, бо мусимо рішити справу пікніку і вибрати людей до праці. — І. Мегас, предс.; П. Хомин, рек. секр.; М. Батюк, фін. секр. І. Сливка, кас.

АКРОН, О. — Піврічні збори Бр. Сош. св. Духа, від. 295, відбудуться в неділю, 19. липня, в годині 1:30 пополудні, в гали церковній, Washington & Abel Sts. Обовязком всіх членів є бути на цих зборах. Тих з членів, що мають знайомих, які хотіли би стати членами У. Н. Союзу, просимо привести на збори, або до відділового секретаря, а за це одежать надгороду. — О. Цепко, предс.; М. Петруха, кас.; В. Пулк, секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Бр. Росжд. Пр. Богородиці, від. 259, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 19. липня, в год. 2. пополудні, під ч. 4950, Савт Пауліна. — Василь Горинець, предс.; Іван Побуцький, секр., Антін Партика, кас.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Повідомляємо членів Тов. Єдність, від. 163, що піврічні збори відбудуться в неділю, 19. липня, в 1. годині пополудні, в домі Горожан, 847 Н. Френклин ул. Просимо всіх членів прийти на означений час, бо є важні справи до полагодження. Також буде справоздання контролі за минулих 6 місяців, отже з цікавости кожний член повинен прийти і послухати справ, які будемо обговорювати. — Уряд.

МІЛВІЛ, Н. ДЖ. — Піврічні збори Тов. ім. Ст. Мельничука, від. 331, відбудуться в неділю, 19. липня, в 2. годині пополудні. Просимо членів і членкиць прийти на ці збори на означений час і вислухати піврічне справоздання; є також інші справи до полагодження. — М. Ключка, пр.; А. Матолич, кас.; А. Романюк, секр.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 26. червня 1942 помер у 44. році життя в Віндзор, Онт., Канада

ІВАН ЛЕЛЮХ,

член відділу 341. У. Н. Союзу в Віндзор, Онт.

Походив зо села Підгородище, повіт Бібрка.

Похорон відбувся з греко-католицької церкви на місцевий цвинтар. Покійний лишив у смутку молоду дружину і одинокого 10-літнього сина Володимира в Віндзор, Онт., та одного брата в Дітройт, Міш.

Хай канадійська земля буде Тобі легкою!

Олекса Червак, секр.

В Авбурн, Н. Й., померла в 54. році життя

АННА БАТЬКО,

членкиця від. 283. У. Н. Союзу.

Вступила до У. Н. Союзу в квітні 1923. Лишила в смутку мужа Стефана, сина Михайла і дочку Катерину.

Похорон відбувся в суботу, 11. липня 1942 р., з дому жалоби, 81 Perrine St.

В. ЇЙ П.!

ПО ДОРОЗІ ДО ВЯЗНИЦІ.—Вилйем Лідке, секретар Німецько-Американського Бунду (наліво), скутий з Авґустом Клепротом, провідником східної округи тої організації, йдуть до вязниці, де будуть вичікувати процесу за протиамериканські акції тої організації.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА"

ТАРЗАН, ч. 599. Ледви досягнув.

Том і Зеля заперли віддих слідкуючи за тим, що робив Тарзан. Він саме скочив до линви, що баламкалась досить далеко від дараби.

Не звертаючи уваги на віддаль Тарзан захопив линву. Завісившись на ній, він гойдався, доки знов не скочив на дарабу.

Тепер він почав сплітати петлю, в яку хотів всадити хлопця. Але хлопець відмовився, вказуючи на Зелю: „Жінки наперед!"

Зеля влізла в петлю і затіснила її довкола свого стану. Тарзан закричав на тих, що були вгорі: „Тягніть її, Гуйоне!"